

**Toespraak Benjamin Dalle
Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media**

30 jaar Kinderrechten

Geachte mevrouw de Voorzitter,

Mevrouw de Commissaris,

Geachte Volksvertegenwoordigers,

Beste dames en heren,

Graag wens ik u van harte te bedanken voor de uitnodiging om hier vandaag het woord te mogen voeren op de voorstelling van het jaarverslag. Net als voor u, mevrouw de Commissaris, is dit voor mij een primeur. Als nieuwe coördinerend minister van kinderrechten kijk ik er alvast naar uit om intensief met u te mogen samenwerken. Ik ben ervan overtuigd dat we samen heel wat zullen realiseren, want net als u ben ik ervan overtuigd dat elke jongere, elk kind recht heeft op een gelijkwaardige en onbezorgde jeugd.

Daar zullen we samen werk van maken.

En we hadden geen beter moment kunnen kiezen om elkaar te treffen. U haalde het reeds aan: exact dertig jaar geleden keurde de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York het Verdrag van de Rechten van het Kind goed. Het verdrag was een echte mijlpaal voor de kinderrechten: het verdrag erkende dat kinderen speciale aandacht verdienen. Het Verdrag is één van de meest geratificeerde verdragen ter wereld. Een krachtig wapen om overheden te overtuigen en te verplichten om werk te maken van een beleid dat aandacht heeft voor de soms heel specifieke noden van miljoenen kinderen overal ter wereld.

Vandaag, dertig jaar na de ondertekening, is het pact actueler dan ooit. Wereldwijd zijn er nog teveel kinderen voor wie kinderrechten geen evidentie zijn.

Kinderen die opgroeien in armoede, oorlog of conflictsituaties.

Unicef voorspelt dat tegen 2030 wereldwijd 10 miljoen kinderen zullen sterven voor hun 5e verjaardag ten gevolge van vermijdbare oorzaken. Dat minstens 22 miljoen kinderen geen kleuteronderwijs krijgen en dat ongeveer 50 miljoen kinderen geconfronteerd worden met conflict, natuurrampen of armoede. Het zijn harde cijfers.

Ook in Vlaanderen is er nog een lange weg af te leggen. Het is soms slikken wanneer we de verhalen lezen in het verslag van de Kinderrechtencommissaris. Verhalen die vaak teveel onder de waterlijn blijven. Nochtans zijn het verhalen die we moeten horen. De titel: “Jongeren willen echt gehoord worden” kan het niet krachtiger samenvatten. In een steeds sneller veranderende wereld door digitalisering en internationalisering zijn de noden en vragen van onze kinderen groot. Het beleid moet dan ook luisteren naar hun stem. Maar luisteren is niet genoeg, het moet verder gaan: het gaat over samen werk maken van een krachtig beleid voor jongeren.

Elke minister zou specifieke aandacht moeten hebben in zijn of haar beleidsdomein voor de rechten van het kind en de manier waarop jongeren opgroeien. Als coördinerend minister van kinderrechten zal ik mijn collega's in de Vlaamse regering er ook op wijzen. Werk maken van een kindvriendelijk beleid moet een uitdaging zijn van de voltallige Vlaamse Regering.

Beste dames en heren,

Het zijn vaak harde verhalen en getuigenissen die te lezen zijn in het jaarrapport. Dat is confronterend maar hoeft ook niet te verwonderen. Ook in België zijn de uitdagingen groot.

- Nog steeds groeien 12% van de kinderen en jongeren op in een gezin in armoede;
- Nog steeds meldt 20% van de jongeren dat ze in contact komt met pesten;
- Bijna één op drie dak- en thuisloze is minderjarig.

En zo kan ik wel nog een tijdje doorgaan.

Het zijn statistieken, maar achter elke statistiek zit een verhaal. Het verhaal van Lore die op school extreem gepest wordt. Het verhaal van Felix, die niet gehoord wordt door de leerlingbegeleiding, van Milan die opgroeit in een voorziening.

Het zijn verhalen van jongeren die niet met dezelfde kansen opgroeien. Het is niet het verhaal van de populaire influencers met het perfecte leven op Instagram. Maar de harde realiteit. En die komt soms hard binnen.

Als Vlaamse regering zullen we echter niet bij de pakken blijven zitten.

De strijd tegen kinderarmoede is bijvoorbeeld één van de speerpunten van mijn collega Wouter Beke. Met de uitwerking van het Groeipakket hebben we alvast een krachtig instrument in handen om gezinnen te versterken. Vanaf dit schooljaar krijgen ouders

automatisch waar ze recht op hebben: zowel het basisbedrag, de participatietoelagen, de sociale toeslagen als de vroege schooltoelage. Daarnaast sla ik als minister van Jeugd de handen in elkaar met collega Beke om mensen in armoede deel te laten nemen aan het verenigingsleven en het vrijwilligerswerk. Alle kinderen en jongeren moeten terecht kunnen in het jeugdwerk van hun keuze.

Ook binnen mijn eigen bevoegdheid media zijn er specifieke uitdagingen. Kinderen groeien vandaag op in een context dat fundamenteel verschilt van vroeger. Nog nooit kwam verandering zo snel. Uit recent onderzoek van de Universiteit Gent, Mediawijs én Mediaraven blijkt dat 95% van de jongeren tussen 6 en 18 jaar een smartphone heeft. Eén op drie jongeren doet aan Sexting, en stuurt naaktfoto's naar elkaar. Dertig procent van de jongeren geeft dan weer aan (soms) een trol te zijn op sociale media. Ook fake news is een belangrijke uitdaging.

In zo'n context is inzetten op mediawijsheid bij jongeren van cruciaal belang. Artikel 17 van het Verdrag stelt dat kinderen het recht hebben op toegang tot passende informatie. In het bijzonder wordt gewezen op informatie "die gericht is op het bevorderen van zijn of haar sociale psychische en morele welzijn." In een steeds meer digitale wereld moeten we nog meer dan vroeger waken over de uitvoering van dit artikel.

Kinderrechten moeten ook online gelden: zowel bij het verspreiden van nieuws als op het vlak van privacy zijn de uitdagingen daar groot. Grote spelers zoals Facebook, Google, Twitter, TikTok en Instagram moeten hun rol opnemen; maar ook in Vlaanderen kunnen we maatregelen nemen. Fake news zullen we niet kunnen bannen, maar we kunnen wel onze jongeren er leren mee omgaan. Het onderwijs speelt hierin een rol, maar ook de jongeren zelf. Influencers, jeugdbewegingen en verenigingen kunnen jongeren wijzen op deze nieuwe realiteit.

Jongeren moeten daarbij ruimte krijgen om jong te zijn. Ja, om ook fouten te maken. Om te weten dat hun rechten gegarandeerd zijn. En ja soms is dat averechts: When they said, Pull down, I pulled up – zo zingt Bruce Springsteen in Growing Up. Ja: jongeren en kinderen zijn soms rebels en hebben hun eigen gedacht over hoe het moet gaan. Laat ons als beleidsmakers maar beter luisteren naar al wat averechts is, naar hun ideeën dromen en ambities. De toekomst zal gemaakt worden door onze jongeren en kinderen.

Dames en heren,

In een wereld waar polarisering en populisme steeds sterker doorklinkt is het goed om soms stil te staan bij waar we echt in

geloven. Grote en belangrijke verdragen zoals het Verdrag van de Rechten van het Kind zijn daar een voorbeeld van.

Zo'n tekst herinnert er ons aan op welke belangrijke principes onze democratie is gestoeld, over wie we zijn en waar we voor staan.

Jongeren groeien op in een andere wereld dan dertig jaar geleden.

De uitdagingen mogen misschien wel verschillend zijn, de fundamentele rechten van elk kind blijven dezelfde.

In die nieuwe context moeten we ook het debat aangaan hoe we het VN Kinderrechtenverdrag in die nieuwe wereld moeten lezen. Daarbij moeten we vertrekken vanuit de leefwereld van onze kinderen. In die zin is het kinderrechtenverdrag veel meer dan enkel een basistekst met rechten: het is de aanzet tot een dynamische dialoog. Een aanzet tot een echt gesprek tussen de generaties, een levende tekst die als doel heeft te garanderen dat elk kind recht heeft op gelijkwaardige kansen en een onbezonnen jeugd.

Daar wil ik de komende jaren met u werk van maken.

Ik dank u,